

використання, бачити популярні запити та коригувати асортимент ресурсів відповідно до потреб користувачів. Наприклад, статистика з OverDrive показує, які книги студенти завантажують найчастіше, що дозволяє бібліотекам адаптувати свої фонди до актуальних потреб. З розвитком технологій бібліотеки мають засоби інтегрувати штучний інтелект і машинне навчання для поліпшення роботи з користувачами. Наприклад, вивчається перспектива використання чат-ботів для автоматичного надання консультацій щодо пошуку інформації та рекомендацій книг, що буде особливо корисно для великих університетських бібліотек.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА УКРАЇНИ ЩОДО ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

*А. В. Жигалюк, молодший науковий співробітник відділу
науково-освітніх інформаційних ресурсів*

Стрімкий розвиток інформаційних технологій та глобалізація істотно впливають на діяльність освітнянських бібліотек, адже на них покладено функцію забезпечення інформаційних потреб користувачів [5]. Для цього важливо актуалізувати нормативно-правові акти відповідно до вимог суспільства.

Закон «Про бібліотеки і бібліотечну справу», який востаннє оновлювався 01.01.2022 [2], гарантує право на вільний доступ до інформаційних ресурсів; містить терміни, пов'язані з функціонуванням бібліотек та наданням бібліотечних послуг, зокрема й електронних; регулює державну політику в галузі бібліотечної справи; надає права громадянам на бібліотечне обслуговування. Закон України «Про освіту» (ост. оновл. 06.10.2024) [4] визначає загальні засади організації освітнього процесу, роль бібліотек у навчальних закладах та необхідність забезпечення доступу до інформаційних ресурсів.

Стандарт «ДСТУ 7448:2013. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять» [1] розширює уявлення про термінологію в бібліотечно-інформаційній діяльності, пов'язану з класифікацією бібліотек, інформаційних й електронних ресурсів, бібліотечних послуг.

Наказ «Про затвердження Положення про мережу освітнянських бібліотек МОН України та АПН України», прийнятий 30.05.2003 [3], визначає структуру, завдання і функції мережі освітнянських бібліотек. Серед головних напрямів діяльності зазначається створення комп'ютерної мережі та впровадження інноваційних технологій. Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» (від 23.03.2016) [5] визначає стратегічні напрями розвитку бібліотечної справи, ґрунтуючись на потенціалі її розвитку та слабких сторонах, зокрема в галузі цифровізації.

Аналіз нормативно-правової бази свідчить про необхідність оновлення законодавства для адаптації освітянських бібліотек до цифрової ери. Наявні документи закладають фундамент, але вимагають доповнень щодо цифрових технологій, інформаційної безпеки та фінансування.

Список використаних джерел

1. ДСТУ 7448:2013. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. Чинний від 2014-07-01. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 42 с. URL: <http://www.library.kherson.ua/2016/dstu7448-2013.pdf> (дата звернення: 04.11.2024).
2. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27.01.1995 № 32/95-ВР : станом на 1 січ. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр#Text> (дата звернення: 04.11.2024).
3. Про затвердження Положення про мережу освітянських бібліотек МОН України та АПН України : Наказ М-ва освіти і науки України та Акад. пед. наук України від 30.05.2003 № 334/31. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v4_31290-03#Text (дата звернення: 04.11.2024).
4. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII : станом на 6 жовт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 04.11.2024).
5. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року “Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України” : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 23.03.2016 № 219-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-р#Text> (дата звернення: 04.11.2024).

ДІЯЛЬНІСТЬ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕЧНИХ ІНСТИТУЦІЙ У ВОЄННИЙ ЧАС У ДЗЕРКАЛІ ПУБЛІКАЦІЙ

*А. І. Рубан, молодший науковий співробітник відділу
науково-освітніх інформаційних ресурсів*

Різноманітні напрями діяльності громадянського й національно-патріотичного спрямування фахівців мережі освітянських бібліотек МОН України і НАПН України під час повномасштабної російської агресії проти нашої країни відображуються в публікаціях.

Із метою дослідження видавничої діяльності означеної тематики за період 2022 – першої половини 2024 рр. було проаналізовано вебсайти бібліотек мережі, видання з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, електронні періодичні видання і збірники.

Проведений аналіз виявив такий видовий склад продукції: наукові, довідкові, бібліографічні, виробничо-практичні видання. Окрім того, фахівці книгозбірень є авторами статей періодичних видань і збірників.

Установлено, що основним продуктом видавничої діяльності аналізованих бібліотек були наукові видання, представлені в основному збірниками матеріалів науково-практичних конференцій і круглих столів (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (6 видань)). Серед довідкових видань – інформаційно-аналітичний довідник «Наукова і науково-організаційна діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського за 2020–2024 рр. та перспективи її подальшого